

RAKTÁR

ZENBEN.

n. é. helybeli és vidéki kö-
három helyen levő sarkorak-
y Imre ur házában egyesítet-
fogva nagy raktárom ott leend,
em.

kül. és belföldi

VÁNY, SYENIT

PHIB

te, fekete apró fehér szem-
szürke színben.

akban számítva.

s másnemű diszitményeket kö-
at bármely európai nyelven, a
ással és sirszegélyeket.

felállítását és a régi sarkörök uj-
ken, a legújabb szabás mellé.

ntállása óta tanúsított pártfogását
ve, s kérésre továbbra is bizalmát
tisztelettel

Sádor,

aragó,
en, főpiacz Vecsey-ház alatt.

kiállításán 1880-ban érdeméremmel kitüntetve.

ESVÁRI MÓR

átára Budapestén,

zy-féle ház, nagyban és kicsinyben.

ZÁMARA:

és diszejek	1 frt 80 kr.
stinból vagy bőrből	2 frt 20 kr.
arokkal, legújabb szabás	2 frt 70 kr.
ből szegzett kettős talppal	2 frt 80 kr.
szesek, fényfáz-ossal	2 frt 70 kr.
gas kivágással, fényfázos	3 frt — kr.
abáru	3 frt 20 kr.
metsszéssel, sima talppal,	3 frt 20 kr.
ppal, magas kivágással,	3 frt 20 kr.
ZÁMARA:	
alppal, a legjobb minőség	3 frt 80 kr.
3 legjobb minőség	4 frt 20 kr.
agréntből, erős talppal	4 frt 50 kr.
jobb szabás	3 frt 60 kr.
magas szár, srófolttalppal	4 frt — kr.
	2 frt 50 kr.
	1 frt 80 kr — 2 frt 40 kr.
	60 kr — 1 frt 20 kr.

alatt vagy az előleg beiktudése után gyor-
kalmos lábbeli a legkészségesebben ki-

atra bérmentve küldetnek meg.

(127.)

-Expeller

gorgonayál
a jó háziassz.
en: Dr. Rothschnek
és csaknem minden
gyógyesztárban.

sey-ház.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes száma — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségben. Egyébutt a postahiva-
talok útján.

Hirdetési díj:

Négy hasábas petitorsórt 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Né v- vagy bérmentetlenül beiktudott
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugy szintén ké z i r a t o k nem adának
vissza.

Április 14.

Már 32 esztendeje, hogy Deb-
reczen város lakossága, s az akkor
itt tartózkodó idegenek számtalan
sokasága ostromolni látszott a főis-
kola ajtajait — hol az országos
túlések tartatni szoktak — s midőn
ott azon hirt nyerte, hogy a gyű-
lés a református nagytemplomban
fog megtartatni, mindenki oda tó-
dult, hogy részt vegyen a nagy ün-
nepélyben, mely három század óta
Magyarország önállósága, független-
sége első napjával ületett meg, és
csakugyan azon nap Magyarország
gyűlése Kossuth Lajos indítványára
a nép óriási lelkesedése közt egy-
hangulag proklamálta Magyarország
függetlenségét, s a Habsburg-Lotha-
ringiai háznak magyar nemzet el-
leni árulásaiért trónjátóli megfosz-
tását s száműzetését.

Most már 32 év múlva sokan
vannak azok közül is, kik akkor
lelkesültek, — az akkori viszonyok
elfeledésével — sokan vannak azok
közül, kik azóta nőttek fel — a
viszonyok nem tudásával — kik a
függetlenségi nyilatkozat kihirdeté-
sét tartják Magyarországra nézve
vészthozónak, sőt csupa loyaltásból
szeretnék ezen napot Magyarország
történelméből is kitörlni, pedig a
függetlenség kimondására rá volt
kényszerítve a nemzet.

Nincsen olyan leyalis nemzet
a föld kerekén, mint a magyar nem-
zet, minden más nép függetlenség-
ének proklamálásával kezdte sza-
badság harcát, — csak a ma-
gyar nemzet volt az, mely akkor
fordult el uralkodójától, midőn már
az őt magától eldobta.

Elnözte azt a magyar nemzet,
hogy a magyar alkotmányra meg-
esküdött magyar király neve alatt,
mint bujtogattanak fel ellenünk,
a mi szárnyaink alatt lakott ide-
genek, miképp láttattak ezek el Bécs-
ből fegyverrel és pénzzel. Jól tudta
mindenki, kormány és nép, és még
is pietással ragaszkodott uralkodó-
jához, az osztrák uralkodóház által
ellenünk küldött hadsereg ellen lel-
kesülve egyszerre harcolt a ma-
gyar nemzet, és a magyar király
jogainak épségben tartásáért, mind-
addig, míg az alkotmányra meg-
esküdött uralkodó lemondásával, a
bécsi udvar Olmützben 1849. márcz.
4. és 6. án kelt, s világra bocsátott
alkotmány irat és manifestumokban
Magyarországot ezredéves történel-
mi jogaitól, alkotmányától, s nem-
zeti lételetől megfosztani s Magyar-
országot szét darabolni, és mint így
összetörtet Ausztriába beolvasztani,
s a kényuralomnak alávetni elnem
határozta.

Az osztrák uralkodó háznak
ezen nemzetellenes cselekményére
válaszolt a magyar nemzet 1849.
ápr. 14-én a függetlenségi nyilat-
kozattal.

Három évtized választ el azon
időtől bennünket; kik akkor ha-

zánkért szent lelkesedéssel harczo-
lunk, megöszültünk; az uralkodó,
ki még mint tapasztalatlan gyer-
mek irta alá Magyarország ezred-
éves jogainak eltiprását célzó ma-
nifestumát, azóta megesküdtött az
alkotmányra, s egyedül csak az ön-
érdektől vezérelt tanácsosai kárhoz-
tathatók, hogy Magyarország nem
boldogulhat, de azért nincs okunk
megbánni 1849. április 14-ét, mert
hasonló körülmények közt ha Ma-
gyarországnak önállósága, állami-
sága épen az uralkodóház által len-
ne veszélyeztetve, sőt az mint 1849.
április 6-án az egész világ előtt prok-
lamálva, a magyar nemzetnek sem
maradna fen más, és nem lenne
sürgősebb teendője, mint 1849. ár-
ril 14-ét ismételni.

A tekei függetlenségi párt ápril
10-én értekezletet tart, mely — mint az
Ellenzék írja — rendkívül népesnek ígér-
kezik. Ugyanesek a tekei kertlet román
nemzetiségű választói április 5-én tartották
meg értekezletüket, mely alkalommal Vi-
téz és Ujlekan követüknek azt az utasítást
adták, hogy szelbeni gyűlésen a passivitás
mellett szavazzanak.

Esztergomban, a párt alakulás al-
kalmával tartott banquettről. Nagy Imre in-
dítványára következő táviratot küldöttek
Kossuthnak:

Kossuth Lajosnak, Collegno al Barac-
cone. Via Turin.

Szent István szülővárosának függet-
lenségi érzelmű választópolgárai hódolat-
teljes üdvözlötüket küldik Olaszország
nyájasa ege alá történelmünk legdicse-
gesebb jellemének. Nem száműzött, az kit
nemzete imakba foglal, s nem halandó az,
kinek legfőlségesebb műve a magyar nem-
zet jövőjének biztosítása.

A debreczeni birtokviszonyok ala- kulása s a kaszáló-kérdés.

VII.

Az örökítési szerződések példányai-
nak kiállítását, aláírását a kitűzött időben
megkezdtek, és pedig mind az erdőten
pusztabirtokosokkal, — kik végleges —
mind az erdős puszták birtokosaival, kik
a fentebb említett modorban szerkesztett
ideiglenes szerződést kapták, és mivel
mind a tanya birtokosok, mind a kaszáló
birtokosok nagy számmal voltak, folytat-
ták nemesak 1855-ben, de 1856. 1857. és
1858-ik éveken keresztül mindaddig, míg
valamennyi birtokossal egyenkint meg lett
kötvé a szerződés.

Ezzel az örökítési ügy az erdőten
puszták birtokosaira nézve, kik végleges
örökítési szerződést kaptak, véglegesen be
lett fejezve.

Nem így áll a dolog az erdős puszták
birtokosaira nézve, kik az erdős puszták
egyéni felméréseig s az örökítési di-
jak attól függő felszámíthatóság az ideig-
lenes szerződésben csak írott biztosítást
kaptak arról, hogy birtokaikat mint örö-
kös birtokot egészben megtarthatják.

Ezek tényleg nem kaptak semmit
csak ígéretet és kötelezettséget, hogy az
örökítési díjakat folytonosan fizetik, mely-
ben ugyan egyelőre, ha a már akkor meg-
indítottak jelzett egyéni felmérések ka-
matosan megtörténnek, nem is lett volna
veszély.

Nincs ugyan ok feltenni Csorba Já-
nos volt polgármesterről, hogy ő az ideig-
lenes szerződéseket azon tartalék gondo-

lattal használta volna, hogy az erdős pusztá
birtokosoknak lefőzését eszközölje, s azok
tól az örökítési díjakat anélkül követelje
s szedesse be, hogy a megörökített birto-
kot tényleges, kizárólagos birtokaiba ne
beesassa, — mint ezt az ő iskolájában
tanultak némelyike akarná — mert tudva
van, hogy Csorba János azon időben a
polgári fa competencia kiosztását beállí-
totta, azért hogy azon erdős puszták, me-
lyeknek faiból ezen fa competentiát kiszol-
gáltatni szokták, már az erdős pusztá bir-
tokosok tulajdonát képezi, s a város többé
az ott termő fával nem rendelkezhetik és
nem is akart még az erdőbirtokosok elle-
nében sem egyebet kikötni, minthogy az
akkor a Paszon levágtalan volt öreg fá-
kat a város részére levágtathassa, a mint-
hogy ezen fák levágatásával aztán ugy-
sietett, hogy egy-egy évben több vágáso-
kat is vágatott.

És az erdő birtokosokkal kötött ide-
iglenes szerződés azon passusának, hogy
a város kötelezi magát „a városi község
által meghatározandó kötelezettségek és
feltételek mellett”, épen azon értelme van,
hogy ha netaian a végleges szerződés meg-
kötésének ideje előbb elkövetkeznék, mint
a paczi öreg fák levágtathatnának, az
illető birtokos azokat az örökszerződés
megkötése után is tartozik megengedni, a
mint ezt Csorba János, azon időben, azok
előtt, kik őtet e szerződésbe semmiké-
pen illő határozatlan kifejezés iránt meg-
kérdézték, minden tartózkodás nélkül ki-
jelentette.

Az örökítési részint végleges részint
ideiglenes szerződések meg kötése, — mint
már láttuk több éveket vett igénybe, de vé-
geredményt mindezeideig csak az erdőten
pusztá birtokosokra nézve hozott; ellenben
az erdős puszták birtokosaira nézve az
ideiglenes szerződés csak a régi statusquo
fentartására szolgált, mert a polgármester
azt mondván, hogy míg a végleges szerződés
megkötése nem lesz, addig az örök bir-
toklásnak tényleges foganatba menetelét
nem engedheti meg, hanem addig az örö-
kítés előtti állapotnak kell fent maradni,
a város erdőseit és csőzeit a magán bir-
tokokból kinem vonta kinem parancsolta.

Azonban Csorba János a szerződések
aláírása utáni évben csakhamar a kifacsart
ezitrom sorsára jutott. 1859. évi júniusban
öt, ki mint helytartósági tanácsos s deb-
reczeni polgármester a politikai téren a
kormányának nem kis szerepkörű sáfárja
volt — eltette Debreczenből az, ki ide
hozta s bár professziójára nézve mérnök
volt, mint ker. táblai bíró Nagy-Szombat-
ban lett alkalmazva.

Csorba János Debreczen város föld-
birtokosainál szomorú emléket hagyott
hátra.

Itteni működéséből összevonva kö-
vetkezők emelkednek ki.

1. Az ösiségi pátens által veszélybe
jutott zálogkövetelését a kincstár s illető-
leg az akkori osztr. kormányának érvényre
juttatta.

2. Az ösiségi nyilt paranos kedvez-
ményeivel járó hasznat a pusztá birtoko-
sok kezeiből kicsavarta.

3. A csak 5 évvel előbb 1849. aug.
2. a debreczeni szerencsétlen tüközet al-
kalmával illetve következében ingó vagyo-
nyokban az orosz sereg rablása folytán hi-
teles összeírás szerint 1042407 frt kárt
szennvedett, a szabadságharc leveretésével
pedig a megsemmisült magyar pénz-jegyke-
ben minden pénzüket elvesztett földbirto-
kosok zsebéből örökítési-díj czimén a ta-
nya-birtokokért 966650 pfrt, — 4000 régi
bogjás kaszálóért 112000 frt, együtt te-
hát 1078,650 pfrot tényleg fiztetett s a
régli és újboglyás közti különbség czimén
körülbelül 200 ezer forint kötelezetett,
azért hogy a városnak könnyen rendelke-
zés alá vehető községi vagyonot teremtsen.
4. Azon dícsőségben részesítette Deb-
reczen városot, hogy az 1854-ki önkéntesnek

nevezett ötszázmillió osztrák kölcsönné
egy millió ajánlattal brillirozhasson.

5. Példádt adott polgármester utóda-
inak hogy adandó alkalommal, a körülmé-
nyek felhasználásával, hogy kell a polgár-
ság zsebéből jelentékeny pénzüsszeget rugó
községi vagyonot teremteni, s miképp kell
a város közbenjárását értékesíteni a nél-
kül, hogy azon vagyonokra, mit a város a
közösökéből privatizál, valami fizetés háram-
lanék. —

6. Minthogy a bécsi kormány érdeke
azt kívánta, hogy ez ügyletből a fináncz-
nak is meglegyen a maga haszna, az örö-
kítési ügygyé felfutt valójában pedig rend-
kívüli megadóztatást tartalmazó ügyet —
mit hatósági végzéssel is ellehetett volna
intézni — szerződésileg intézte el, noha a
pusztá birtokok a polgárokna telekönny-
vilég nevökön állóan semmi örök szerző-
déssre szükegük nem volt, s a mindenki-
nek nyújtott felesleges szerződést szálé-
kolás alá terjesztette, s ez uton a boldog-
talan debreczeni földbirtokosokkal a fen-
tebbi nagy összege menő fizetést csupán
százalék czimén még körülbelül 70000
pfrttal pótolhatta meg.

Népámitás.

VI.

A lázas álom rémes látományaitól
megszabadult ember lelki megkönnyebbe-
desét érezték, hogy letették, letehetők, mely
esetet, melylyel a képet festették, mely
bizonyára nemesak bennünk, de olvasóink
mindegyikében is undort keltett. Nem te-
soha kedvtünk s nem tartjuk célra ve-
zőnek a vitatkozás azon nemét, mely az
„argumentum ad hominem”-mel akarja az
igazságot megvédeni, s szavainak sulyt,
helyeslést a személyek ellen irányzott tá-
madásokkal akar szerezni. Hogy ez alka-
lommal miért cselekvünk kedvtünk ellen,
annak magyarázatát előbbi közleményeink-
ben bőven megadtuk. A nyilvános pálya
embereitől egyébként is nevetéges és sok
esetben megvetendő túlerzékenykedés lenne
az, hogy följjadjuljanak azonnal, ha a vita
küzdhomokján a szó-özön vértjével fűdött
lovag sisakrostélyát lebecsátjuk, meggyö-
ződést szerzendők: ember-e az, kivel vivni
fogunk, vagy pedig ember alakot öltött
ördög? És ha mivoltáról meggyöződést
szerzettünk, a szerint intéztük a tamadást:
az ember ellen, fegyveréhez hasonló fey-
verrel küzdünk, az ördög ellen megkisé-
reljük „in ultima racione” használni a
tömjén füstöt is, melytől a közmondás sze-
rint elszalad. Már pedig — megvalljuk —
ha nem vagyunk képesek a sátn hatal-
mát megtörni, hát legalább arra törek-
szünk, hogy ellúzhesztük, nehogy incesel-
kedési másokban kárt ejtsenek a pokol
áldozatainak számát szaporítsák. Okokkal
akarunk küzdeni és nem dorongokkal mi
is, nemesak a „D. Ellenör”; de mikor az
o k r a n i c s o k, akkor az o k n a k
o k o z a t a m jöhet elő s ha ellente-
lünk kezében sarat látunk, hát azt csak
bottal kergetjük el: mi is a vélemények
szabad harazát akarjuk s nem a személyek
s á r b a r á n g a t á s á t; de ha látjuk,
hogy az ellenfél véleményének
s z a b a d s z á r n y a l á s á t a s u b v e n -
c z i ó raaगतott sulya gátolja s a minisz-
teri szoba plafondjába veri szüntelen ma-
gát s ha látjuk, hogy röptének nem a sas
szárnyalása ad irányt, hanem a subven-
czió aranyalkitájába buvik, s szajkó mód-
jára onnét kiabál betanított szavakat: nem
fegyvert használunk ellene, hanem meg-
fogjuk s kitépjük t o l l á t, hogy lássák,
mily vázat rejt a s z ó m e z; igen, érvek
ellen érvekkel küzdünk és akarunk küz-
deni, de készek vagyunk arra is, hogy
letaszítsuk a szószékről a hamis tanokat
hirdető ápostolokat s ha s á r b a e s -
n e k, nem mi vagyunk okai, a sár, az a
bűzhöd posvány, melybe estek, s melybe

meghentelegnek, nem a mi, hanem az ő — művek!

Hosszabban foglalkoztunk a szó — emberével még azért is, mert egyszer s mindenkorra akarván vele végezni, úgy hisszük, hogy a kellőleg bemutatott „Magyar Hírlap” szerkesztőjéről könnyű leendő tájékoztatást szerezni a „péczei uradalmi ispányról” is. (T.) betűs vezéreziklikiról. A regényírónak szabadalma van, hogy képzelet alkotta alakjait más jellemmel ruhazza föl, mint a milyennel ő maga bír; regényt olvasva, nem bírjuk azt — írójáról, mert erre nézve igaznak tartjuk Dumas állítását, hogy a regényíró műveiről s viszont az íróról a művet megítélni, ép oly hibás, mint az apára gyermekeiről s megfordítva vonni következtetést, de ki politikai irányt akar nemzete elé szabni, ki a publicista szerepében lép föl, annak személyes tulajdonságait: multját, és ismereteit, jellemét is mindig szemügyre vesszük s a személyt a szóval összehasonlítva, eredménykép mindig kimondhatjuk: a z a l m a n e m m e s s z e e s i k f á j á t ó l. A politikai, a közpályán szereplők jellemének fénye vagy árnya kíséri azok cselekményeit, szavait... Ha Tóvölgyi Titusz ur politikai szereplésében a regényíró szabadalmával akart élni, akkor mi joggal használtuk politikai kritikánkat s a regényíró politikussal szemben, ki megírta egykoron „Az anyák bünei”-t nem tettünk egyebet, mint a regényeziklus folytatásaként megírtuk politikai élete regényét: „A fiu büneit.”

Igérünk másik részének teljesítését: bemutatni, hogy mit mond, mit beszél Tóvölgyi ur, ez alkalommal elhalasztjuk akkorára, midőn az eléggé ideg feszítő regény hatása alól kibontakozva, mi is, meg tiszt. olvasóink is objektívítással, már a mennyire ez a főtebbiek szerint lehetséges. bírálhassuk szavait s ezuttal jelezzük csak az e tekintetben követendő irány-eszméinket s Tóvölgyi Titusz urral szemben kijelentjük, hogy: nálunk az igazság nem — é r v, hanem maga a — c z é l, hogy mi azt, vajon az 1848-iki s ezt megelőzőleg hozott alaptörvényeink által szentesített jogokat meg vagy meg nem kaptuk: nem tekintjük alaknak, hanem szükséges lényeknek, „eszélyesség logikáját” sem a politikai, sem a társadalmi téren nem ismerünk se tekintetben Sokrates-től Schoppenhauerig minden filozofus részünkön van, továbbá valamint a magán ember jellemeinek is mérveként az „elvet” tekintjük, s ezt annyira, hogy némely esetben s némely emberekre vonatkozólag eszupán etimologikus értelmezést engedünk meg, úgy megköveteljük politikai vezérferfiainktól is a meggyőződés szűtte szigorú következetességét és megkívánjuk, követeljük, hogy állam-hajóját vezénylő kormányosok elég erősek és bátrak legyenek szembeszállni a tenger áradattal és szelvésvészlés s nem hallgatva egy felől a syrének császávára s más felől tartva a cirikáló hajóktól, kerülve Scilla és Kharibdist, vessék azt egyenes irányban, mely nem egyébb, mint: „Magyarország-függetlensége!”

Brutus.

A külföld.

Az Agence Russe megezőfolja azt a hírt, hogy Suvalovnak Bécsben titkos küldetése volt és jelenti, hogy Oroszország elvben már elismerte a román királyságot; a hivatalos elismerést néhány nap múlva fogják notifikálni. — Zurov egy hónap múlva tér vissza Bukarestbe. — Görögország biztosítékot kér a hatalmaktól.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Egy ölelés — egy csók.

Párisi történet.

Ifj. Vánca Mihálytól.

Babette csinos kis lány volt és hozzá ballelt tánczosnő.

Emil fiatal arisztokrata, kinek atyjáról szép örökség jutott osztályrésztül. Műveit, kedves ember volt, de nagyon szerette a szép leányokat és a fiatal övegyeket. Mint a féle garçon, keveset gondolt a jövővel, a jelennek élt csupán. És részben igaza is volt. A jelen rózsákat termelt számára, nem volt senkije, egyedül állott a nagy világban, szép vagyón felett rendelkezve, zajos mulatságokban, vig pajtasok közt töltte idejét, mint a kinek nincs semmi emléke, mely zavarná, a jelen édes perceit. Csak pezsgő mellett a kártya asztalnál, vagy egy-egy szebb bal-

A pétervári bányászati vállalat ügy-nőke a napokban értesítést kapott egy villanyos gép megérkezéről. A ládát felnyitották s mindent rendben találtak, sőt a hivatalos rendőri láttaozás is rá volt ragasztva a láda oldalára. Midőn azonban a ládát az ügynök lakására szállította, ki-vülről épágy nézett ki, a mint a vámbivalban látta, de felnyitván a ládát, géget nem talált benne, e helyett a láda papírszeletekkel motozás folytán megtalálták; a kinnél volt, azokat azonnal le-tartóztatták. — Allítják, hogy Leuchtenberg herceg kastélyában egy egész labo-ratóriumot találtak dinamikkészülékekkel megtöltve, a nélkül, hogy sejténék is, ki csempészte oda a robbanó anyagokat. A nihilisták tovább is folytatják veszélyes tüzelmeket. Maga a rendőrfőnök is már számos fenyegető levelet kapott. —

A khioszi földrengés.

A Timesnak írják a földrengés szin-helyéről: A város olyan, mintha bombázásnak lett volna kitéve; alaktalan rom-halmazzá váltak, mely alatt nem tudni, hány halott van eltemetve. A meg fenn-álló házak is össze vissza vannak repedez-ve, tetejüket vesztették s minden pillanat-ban beomlással fenyegetnek. A város majdnem minden épülete többé-kevésbé megkárosult.

A szerencsétlen lakosok kétségbe-esve keresik elvesztetteiket a romok alatt, de nem mernek hozzáfogni azok eltakarításához, mert az omladozó romok-tól félnék; azoknak pedig, kik nem tőr-dőve a veszéllyel, mégis hozzá akarnak fogni a munkához, a rendőrség szegül el-lenük. A sziget déli része állítólag még többet szenvedett, azt hiszik, hogy Khiosz 70000 lakosa közül 6—7000 meghalt s mintegy negyed része megsebesült. Te-hesma, egy 1200 lakossal bíró városka. Lakossai többnyire görögök. Itt csak 10 ember halt meg, de a legfőb ház romban hever. A házak háromnegyed része bizo-nyosan össze fog omlani s a lakosok még az épeken sem mernek megmaradni; in-kább a szabadban tanyáznak; szerencsére szép idő van s így nem keilmetlen a szabadban lenni. Az egész kertletben nem kevesebb mint 30.000 ember van hajlék nélküli. Káosztórom már nagyon érezhető a romok alól a hullaszagot; s azért an-nál inkább kell siettetni azok kiásátását.

A gazdaság köréből.

II.

Sajnos dolog, hogy daczára annak, miszerint az országban részint régebben, részint ujabban keletkezett gazdasági egye-sületek s ezeknek körei mint fiók egye-sületek nem voltak képesek oda vinni a dolgot, hogy a magyar parasztot — ál-talában értvén — a haladás azon pontjához vezethették volna, melyről beláthatandja, hogy a mulasztást mindég nagyobb kárá-val kellend majd helyre pótolni s ezen rendszerből át kell neki mennie olyan rend-szerbe, a takarmány természetével gazda-sági és haszon marhát szaporíthatja s föld-jét az ugar helyet kellő trágya erőben fentartván, nagyobb és nagyobb termésék-képesítheti, — hogy átláthatná azt, mi-szerint földje egy harmadának hevertetése helyett — trágyáját e harmadon a föld-nek adván, rajta takarmányt természethe-ne, mely által nem az uszerás kölcsönnel tengeré keresztül az évet hanem az állatok árán segíthetne baján, segíthetne ember-társain: sajnosan kell elismernünk, hogy

az egyesületek vagy a körök — legyenek áthatva, bármí őszinte jó akarattól vagy hivatalos kötelesség szerű teljesítésétől, száz eset közül egyet véve ki, süket fü-lekre talál a hang, mely kiáltó szöként enyészik el a pusztában.

Kitűznek például egy napot a gyű-lésre s a helyett, hogy sokan jelenének meg, mint a hogy azt az ügy fontossága és nagy jelentősége következtetni engedné — egy pár derék polgár képviseli a hal-gatósságot, Szóval az indolentia nem en-gedi, hogy népünk ez egyetlen segedelmi forrása — olthatólag működjék a szom-jas és nagy részben parlagon heverő me-zőgazdasági élet mezején. Ha azt várjuk, hogy a népvezetűi, a jobb módu vagy intelligens emberek csoportja vegye kö-rül e zászlót: akkor nagyon csalatkozna-nak várakozásunkban. Guny és élcz tár-gyai az illetők, kik e dolgokat forciroz-zák s a ha a részvétlenség miatt kérdez-nők ezeket a népvezetőit, vagy jobbmódu és intelligens uri embereket, vagy kérnök-öket, hogy „tegyenek ők a nép érdem-ben valamit s világosítsák ők fel a népet, hogy mi ezélya van, lehet és lesz annak, ha a gazdasági egyesületekben résztveve, azt virágozásnak indítják” az lesz rá a válasz, hogy a mi népünk még nem eléggé érett arra, hogy ők ilyenekre capacitálni lehetne; hogy a mi népünk nem képes felfogni a gazdasági egyesületek vagy gaz-dasági körök működését s annak messze kiható horderejét. Pedig ez nem így van. — Maga a nép panaszkodik, hogy ő a tanulástól nem iszonyodik; hogy ő örülne, ha részvétele által ezen az ő boldogulá-sára czélzó intézmény mielőbb megteste-sülne, s gyümölcsözővé válnék; de nincs a ki elbeszélne, elmondaná nekik, hogy ez a gazdasági egyesület vagy kör mit akar, mit czélzó s hogy miúton lehetne tagjává az a paraszt gazda? —

Ez a szomorú oka annak, hogy sem a gazdasági egyletek, sem a gazdasági körök nem indulhatnak virágzásnak; ha-um a pangás, és a közönyösség által a vezetőik is elvesztik munka kedvüket. — De vajuk be továbbá azt is, hogy a gaz-dasági egyesületeknek sok részénél a veze-tőkben is meg van a lényeges hiba, hol az eredeti czélból eltérve, a politikai visz-keg foglalja el azon nemes tért, mely-ből a jólét forrásának kellene buzognia.

Vajha a most alakult „magyar gaz-dák köre” melyre annyi szép reménnyel tekintünk; melytől oly sok szépet várunk; mely annyi orvosolni valót találna e sze-gény nemzet mezőgazdasági testén; me-lyet annyi ellenség pusztít — ezen szomorú állapoton segíthetne s a czélznak, rendel-tetésének megfelelő módon és irányban terjesztené áldados működését.

Szobonya Bertalan.

A vidékről.

(Árviz.)

Csongrád, ápr. 18. Hajnali 1/2 3 órákor megkondult a vészharang. A víz ömlik a gözmalom melletti köhid alatt a körgáton belül. Városunk egy része okvet-lenül s ha nem sikerül elfogni a vizet, az egész város áldozatul esik.

Csongrád, ápr. 13. (D. e. 10 ó. 5. p.) Ejjfelután 2 órákor a szentes-csongrádi országúti köhid alatt a várost védő körgáton belül betört a víz; több ház már romban hever. A víz elfogása még nem sikerült. A körgát két helyen vágattott át, hogy a víz a határba tóduljon addig, míg a betömés sikerül.

Csongrád, ápr. 13. (12 óra 50 perczkor.) A hid alatt még folyton tódul

mique szélső páholyában és sohasem mulasztá el monoklivál, binoklivál és lorg-nettel bámulni a kedves művésznő kecses mozdulatait.

Mondom, Emil gazdag volt, hozzá arisztokrata. Tehát mi sem természetesebb, minthogy a kis Babettenek is feltűnt. Mert a ballerínának éles felfégsük van és mindig megtudják különböztetni a két vért — a „pouple”-től, a valót a — kép-zelettel! Babette szerelmes lett Emilbe és Emil udvarolt a bájos tánczosnőnek.

Egy ölelés — egy csók... nem a világ, mikor Emil annyi sok szép esecse-becszt összevárosolt kedvese számára és Babette nem volt olyan szemérmes, hogy ezt megtagadni képes lett volna, sőt el-lenkezőleg, bebizonyítá háláját...

Igy multak a napok, Emil rendes látogatója volt az opera-comiquenak és Babette annál kedvesebben tánczolt.

Nyár után eljött az ősz, mert az idő gyorsan elrepül, ha az ember boldog-nak érzi magát, a mi pedig a boldogságot

a víz, öt ueteza, mintegy 300 ház vízben áll. A betömési munkálat folyik. Népünk megrémült, csak vagyona megmentésére gondol; s szakadás hírére mind baza sa-ladtak. Ha sikerül a kitorást eltorlaszolni, egyedül derék katonaságunk erélyének kö-szönhetjük. A lakosság a vízzel borított városrészből a temetőbe menekült, a nyo-mor itt rendkívül nagy. Az élelmező és mentő bizottság megkezdte működését.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Debreczen, ápril. 14.

Főispán megnyitván a közgyűlést, olvastatik a kézi-zálog tüzletek biztosítéka és zálogkölesön díja megállapítására vo-natkozó miniszteri rendelet, s az idevo-natkozó tanácsi végzés, melyszerint a kül-esönző intézetek kétezer, a fiókintézetek 1500 frt biztosítékot tartoznak letenni, a zálog kölesön díj pedig 2%-ban állapitta-tik meg. Elfogadtatik.

Az 1880-ik évi házi pénztári zár-számadás megállapítása a közgyűlés által jóváhagyatik.

A városi árvaszék évnegyedes jelen-tése tudomásul vétetik.

A városi önkéntes tűzoltó egyeslet fo-lyamodott az évi rendes segély kiadása vagy is a mult évben előállott 2400 frt-nyi hiány fedezése iránt. A városi tanács utasította nevezett egyesletet, hogy a mult-évi számadásokat terjeszse be, nemesak, hanem évről évre indokolt költségvetést ter-jesszen be. Ezekután a tanács pártolólaj terjeszti az egyeslet kérvényét a közgyűlés elé, mely rövid ideig tartó vita után a segélyt megadja, utasítván egyszersmind a tanácsot, hogy tűzoltó szabályokat al-kosson, s azokat megerősítés végett ter-jessze a közgyűlés elé. A nádfedelek mi-módon leendő megszüntetése tárgyában felolvasott tanácsi előterjesztés azon módosítással fogadtatik el, hogy a nád fedelek megszüntetése csak is a belváros-hoz tarozó fűtőházakra terjesztatik ki.

A honvéd lovarda létesítése ügyé-ben a tanács véleménye, melyszerint a lo-varda a belső gazdasági intézet udvár-nak háta mögé építtessék, — elfogadta-tott. A régi legelőbérhátralékok kitörlése a közgyűlés által elhatározatik, megje-gyeztetvén, hogy az ide vonatkozó okmá-nyok, melyek elveszték, ha előkerülnek, a város érvényesíteni fogja jogát.

A dal és zene-egylet kérvénye, mely szerint az 1882-ik évben Debreczenben tar-tandó dalárúnepélyt a város erkölcsileg és anyagilag támogassa. Zelizy feleliti, hogy amennyiben a természetadósok vándor-gyűlésen ugyanazon időben tartatik Debreczenben, s a társulat alelnöke oly-nemű nyilatkozatot tett ide küldött leve-lében, hogy az esetben, ha a dalegyletek ünnepélyeket ugyanakkor itt tartják, — a természetadósok készek vándor-gyűlé-söket inkább egy évvel későbbre halasz-tani, minélfolgva e tárgy levéttetett a na-pirendről.

Olvastatott a dal- és zeneegylet kér-vénye, melyszerint a népkertben levő sa-tort még egy évre tulajdonába hagyja a város. A tanács a kérelmet pártolja, s úgy terjeszté a közgyűlés elé, mely azon oknál, hogy a város ez évben egy sem építkezék ott, helyben hagyja a ta-nács véleményét. — Özvegy Szabó Mi-hálynének 300 frtnyi évi kegydíj meg-szavaztatik. — Oláh György szobrász kérvénye, melyszerint a városból anyagi viszonyai miatt elköltözhecsék, megadott. Mándoki Béla szinigazgató folyamodott a közgyűléshez, hogy a légszesz világításra tett kiadásait némi részben térítse meg

illeti, az nem hiányzott, sem a fiatal aris-tokratánál sem a művésznőnél.

Az ősznek van valami sajátsága, mely az ember lelkére hatással van.

Borongós őzi nap volt akkor is, mi-dőn Emil már több mint felévi ismeret-sége után Babettehez látogatába ment. A fák levelei hullanak és sűrű köd borult a világváros utcáira. A művésznő nem volt otthon. Szobaleánya azt mondá, hogy ki-kocsizott egy — ural. Emilt ez kellemet-lenül érinté de a boldog visszaemlékezés csakhamar kiverte fejéből a szomorú gen-dolatokat. Egy bérkocsiba veté magát, s a boulogni erdőbe hajtatott. Itt is herra-dásnak indult az egész természet. Az ősz borongó homálya a mulandóságra szokta az emberi figyelmzettetni s ha valaki e gondolatokkal foglalkozik, annak lelke el-komorul, szive össze szorul.

(Vége köv.)

a város. A ta-400 frttal jav-3ót. Noha a-gélyezés ellen-tónak a 400 — Az adó f-Miklós rendes-ván választat

Deb

(T. L.)

nyadi Margit-tékál adatot-szinmú 3 felv-Gámán Zsigm

Az előre-zett; az előc-nél szokatlan-mely azonban-s esendes sz-olykor. Tetsz-sabb jelenetel-akarnánk köv-hatnók, hogy-közönségünk-adó megítélh-rint — a da-szükséges. Az-szünk, hogy-maga mellett-véleményeket-s egy cseppe-heves véru fi-táltak egymá-oly árnnyoldal-tik a vért, az-a kedélyeket-nében, kihívj-moralis érzé-itéletét is s-lyek bámulat-el egy oly-zszenalissal-szelsőségeket-mát sikerült-göny legördül-telentül is fell-fény-avagy-e zseniális te-gálva azonban-véleményünk-ugy, hogy me-Dumas-é sem-darab végén-nyugtatólag v-Ukadatolni ig-rab meséjéből

A darab-

(Hunyadi M.)-zött szerelem-rosz nevelés-ér z é k e n y-zarló nő, a-elenén férjné-szeretett soh-van, hajland-vel nihilista-lett iörtözik a-fellázad jobb-ben, mi enne-pen e tulság-örvény szélé-

(Lovási) va-hogy inkább-egyszeriségb-mát; ekkor-egy mesésen-Nyomorult t-a rajongásig-egyéb eszkö-dolkezésére,-nyat ajánl f-landó nem é-pézt. (Ez lá-mint ujabban-valóban meg-élő személy-gekkel bőve-letes De Hu-e találó kife-Nourvady tá-grófné száma-lített és sen-ó többé nem-pazarfényű p-togatására. —magában No-grófnő őszes-Hun grófnak-nyozza nejt-lázatának ár-módon két k-szemben, s-telen magá-vecsbbé, mert-zását, kivel,

keresi, nem-kissé erőszak-az első felvo-A 2-ik

a pazar fény

a viz, öt utca, mintegy 300 ház vízben áll. A betömési munkákat folyik. Népünk megrémült, csak vagyona megmentésére gondolt; a szakadás híre mind haza szaladt. Ha sikerül a kitorást eltorlaszolni, egyedül derék katonaságunk erélyének köszönhetjük. A lakosság a vízzel borított városrészből a temetőbe menekült, a nyomor itt rendkívül nagy. Az élmező és mentő bizottság megkezdte működését.

Rendkívüli városi közgyűlés. Debreczen, ápril. 14.

Főispán megnyitván a közgyűlést, olvastatik a közgyűlés biztosiéka és zálogkölesön díja megállapítására vonatkozó miniszteri rendelet, s az idevontató tanácsi végzés, melyszerint a kölcsönözött intézetek kétezer, a fiókintézetek 1500 forint biztosítékot tartoznak letenni, a zálogkölesön díj pedig 2%-ban állapítottatik meg. Elfogadtatik.

Az 1880-ik évi házi pénztári zárszámadás megállapítása a közgyűlés által jóváhagyatik.

A városi árvaszék évnegyedes jelentése tudomásul vétetik.

A városi önkéntes tűzoltó egyesület folyamodott az évi rendes segély kiadása vagy is a múlt évben előállott 2400 frny hiány fedezése iránt. A városi tanács utasította nevezett egyesület, hogy a múltévi számadásokat terjeszse be, nemcsak, hanem évről évre indokolt költséget is terjeszzen be. Ezekután a tanács pártolólaj terjeszti az egyesület kérvényét a közgyűlés elé, mely rövid ideig tartó vita után a segélyt megadja, utasítván egyszerűságra a tanácsot, hogy tűzoltó szabályokat alkosson, s azokat megerősítés végett terjeszse a közgyűlés elé. A nádfedelek módosítással fogadtatik el, hogy a nádfedelek megszüntetése csak is a belváros-hoz tarozó fútozókra terjesztetik ki.

A honvéd lovarda létesítése ügyében a tanács véleménye, melyszerint a lovarda a belső gazdasági intézet udvarának háta mögé építtessék, — elfogadtatik. A régi legelőbérhátralek kiörlése a közgyűlés által elhatározatik, megkegyeztetvén, hogy az ide vonatkozó okmányok, melyek elveszték, ha előkérülnek, a város érvényesíteni fogja jogát.

A dal és zene-egylet kérvénye, mely szerint az 1882-ik évben Debreczenben tartandó dalárünnepélyt a város erkölcsileg és anyagiilag támogatassa. Zelizy felelmiti, hogy amennyiben a természettudósok vándor-gyűlése ugyanazon időben tartatik Debreczenben, s a társulat alelnöke olyanemü nyilatkozatot tett ide küldött leveleiben, hogy az esetben, ha a dalgyűlést ünnepélyöket ugyanakkor itt tartják, — a természettudósok kézik vándor-gyűlést inkább egy évvel későbbre halasztani, minél fogva e tárgy levétetett a napirendről.

Olvastatott a dal- és zeneegylet kérvénye, melyszerint a népkertben levő sátrort még egy évre tulajdonába hagyja a város. A tanács a kérelmet pártolja, s úgy terjeszté a közgyűlés elé, mely azon oknál, hogy a város ez évben úgy sem építkezik ott, helyben hagyja a tanács véleményét. — Özvegy Szabó Mihályénak 300 frny évi kezdő meg szavaztatik. — Oláh György szobrász kérvénye, melyszerint a városból anyagi viszonyai miatt elkötözhessek, megadtatik. Mándoki Béla szinigazgató folyamodott a közgyűléshez, hogy a légszesz világitására tett kiadásait némi részben térítse meg

illeti, az nem hiányzott, sem a fiatal arisztokratánál sem a művésznél.

Az ösnek van valami sajátága, mely az ember lelkére hatással van.

Borogós öszi nap volt akkor is, midőn Emil már több mint féle évi ismeretése után Babetthez látogatába ment. A fak levelei hullanak és sűrű köd borult a világ város utcáira. A művésznő nem volt otthon. Szobalánya azt mondta, hogy kiköcsözött egy — ural. Emilt ez kellemetlenül érinté de a boldog visszaemlékezés csakhamar kiverte fejéből a szomorú gondolatokat. Egy bérkocsiba veté magát, s a boulogni erdőbe hajtatott. Itt is hervadásnak indult az egész természet. Az ös borongó homálya a mulandóságra szokta az embert figyelmeztetni s ha valaki e gondolatokkal foglalkozik, annak lelke elkomorul, szive össze szorul.

(Vége köv.)

a város. A tanács pártolván a kérelmet, 400 frttal javasolja segélyezni a kérelmezőt. Noha a közgyűlés jó részben a segélyezés ellen nyilatkozott, a szinigazgatónak a 400 frt mindazáltal megadtatik. — Az adó felszólaló bizottsága Palay Miklós rendes tagul, póttagul Vásári István választatván, a közgyűlés véget ért.

Debreczeni színház

(T. L.) Szerdán, ápril 13-án a Hunyadi Margit bucsufelléptel és jutalomjátékul adattott: „A bagdadi hercegnő” színmű 3 felv. Irta ifj. Dumas S. fordította Gáman Zsigmond.

Az előre megjósolt hatás bekövetkezett; az előadás folyamában közsöngünk-nél szokatlan nyugtalanság volt észlelhető, mely azonban csak nyugtalan mozgásban s csendes sziszzenésben tört ki olykor olykor. Tetszett-e a darab? Ha a frappansabb jeleneteket követő zajos tapsokból akarnánk következtetést vonni, azt mondhatnók, hogy: tetszett. Ismerve azonban közsöngünk puritán izlését, a tetszés mérvadó megítélésére — véleményünk szerint — a darab másodszori előadása volna szükséges. Az tény, miszerint nem emlékszünk, hogy darab annyira kihívta volna maga mellett és maga ellen pro et contra a véleményeket mint „A bagdadi hercegnő” s egy cseppet sem esudálkozunk, hogy a heves véru francziák poffokkal argumentáltak egymás közt. Vannak e darabnak oly arnyoldalai, melyek az arcba kergetik a vért, az elkecserevésig korbácsolják a kedélyeket a szinpad szabadság ellenében, kihívják maguk ellen a legkevésbé morális érzékekkel bíró laikus kárhoztató itéletét is s vannak ismét oly előnyei, melyek bántalaba ejtenek, imadattal föltönek el egy oly lángelme iránt, mely annyira zsenialitással volt képes ellensúlyozni a szélsőségeket, miszerint az óriási problémát sikerült úgy megfejtenie, hogy a fűgöny legördültével pár pillanatig önkénytelenül is felmerült a nézőnél e kérdés: fény-avagy arnyoldalai nagyobbak-e hát e zsenialis terméknek? Szorosabban vizsgálva azonban a kérdést — szerény egyéni véleményünk szerint — mégis az utóbbiak, úgy, hogy még oly mesteri kéz, minő a Dumas-é sem volt képes a kedélyeket a darab végén teljesen lecsillapítólaj és megnyugtatólag visszaterelni rendes medréikbe. Ukadatonli igyekszünk állításunkat a darab meséjéből:

A darab hősnője a bagdadi hercegnő (Hunyadi M.) egy királyi véréből származott szerelemgyermek, telve szépséggel, a rozsz nevelés ferdeségeivel, rendkívüli érzék és nyugalommal, könnyelmű, pazarló nő, a ki daczára, hogy már a darab elején férjénél van, hideg, érzéketlen, nem szeretett soha senkit, ha bár gyermeke is van, hajlandó minden szélsőségre, egy szóval nihilista nő, ki mindezen hibái mellett irtózik az erkölcsi romlottságtól, sőt fellázad jobb érzete minden olyszal szemben, mi ennek látszatával is bírhat, s éppen e tulajdonság önértékesedése keveri az örvény szélére. Miután férje De Hun gróf (Lovászi) vagyonát eltékozolta, ott áll, hogy inkább öngyilkossá lesz, mintsem egyszerűségben élje le élte további folyamát; ekkor kerül a házhoz Nourvady, egy mesésen gazdag felszolgáló miliomos Nyomorult test; nyomorult lélek. Szereti a rajongásig De Hun grófnét, s mert egyéb eszköz mint a pénz, nem áll rendelkezésére, palotákat s egy millió aranyat ajánl fel, melyet elkészítése óta halandó nem érintett s mint ő mondja: szűz pénz. (Ez látszólag mesésnek tűnik fel, de mint utjabban felmerült adatok bizonyítják, valóban megtörtént tény s hőse maig is élő személy Párisban.) Az egyéb ferdeségekkel bőven ellátott, de alapjában becsületes De Hun grófné ez aljas ajánlatra e találó kifejezéssel felel: „Szentelen!” Nourvady távozik, hátrahagyva De Hun grófné számára egy kulcsot, mely az említett és senki által nem lakott palotáé; ő többé nem tér vissza, de várakozik a pazarfényű palotában a De Hun grófné látogatására. — A pénz hatalom! gondolja magában Nourvady s titokban kifizeti a grófnő összes adósságait; midőn ez De Hun grófnak tudomására jut, ő, ki bálványa, nyozza nejét, — azt hiszi, hogy neje gyalázatának ára ez, s a legszenvedélyesebb módon kél ki hűtlenség gondolt nevével szemben, s megsérti benne a nőt, ki képtelen magát védelmezni, annál is kevésbé, mert ismeri Nourvady elhatározását, mivel, míg ő személyesen fel nem keresi, nem találkozik. A házibéke e klissé erőszakot megzavarásával végződik az első felvonás.

A 2-ik felvonásban De Hun grófnét a pazar fényű palotában találják, az asztalon álló vasszekrényben van az első felvonásban említett millió. A eszengetés megjelenik Nourvady, ki a grófnő megjelenése által a játékokot megnyertnek tekinti. — Amde csalódott. — De Hun grófné csak szemrehányást juttat tenni, s egy párbeszédben megismerheti Nourvady e nő rejtélyeszerű jellemét; előtte áll a nő hibáival és érényeivel együtt, s elvész minden reménye arra nézve, hogy őt valaha bírhasa. Most páratlan jelenet következik, mely pikantéri tekintetében még a hírhedt „Fernande” és „Kornélia”-beli jeleneteket is felülmúlja. Zörgetnek az ajtón; a grófné kinéz, s férjét látja meg, ki a törvény embeivel jött, hogy megállapíthassa neje házasságtörését; ez eljárás a férj részéről megsemmisíti De Hun grófnéban az egyedüli jó tulajdont, a hitvesi hűséget. Ledobja fátyolát, kibontott hajjal s szétárt kebellel hanyatlik egy kerevetre e szavakkal: „Férjem akkor talált legszébbnek, a mikor így néztem ki! Kevesebbet nem tehetek, minthogy akként lásson, a mint látni szeretett!” Az ajtó betöretik, s most oly jelenet következik, melynek festésére, hogy csak némileg is undorítóvá ne váljék, még a Dumas tolla is kevés volt. A tény elkövetéséről jegyzőkönyv (!) vétetik fel. Nourvady tagadja (minthogy igaz is) a házasságtörést, De Hunné elhítt. E rendkívül izgató felvonás a De Hunné vallomásának megerősítésével végződik.

A 3-dik felvonásban Nourvady látogatást tesz a grófnénál, ki mindenről lemondott mi előtte valaha becses volt, elvetett minden szemérmét, a fellázadt önérték oda dobta, honnan menekvés nincs; készült távozni Nourvadyval, habár ekkor is felbőrd becsületérzete s e szavakra fakad: „Ha valaha törvényesíthetnék azon ferde helyzetet, a melybe készültünk!” E készüldése közepett lép be a grófné gyermeke; e gyermek és az anya közt szeretet nem létezett soha, amaz ölelésnél félt, hogy anyja ölelésével fodra török össze, emez ölelt kénytelen, kelletlenül, csak azért, mert mint anyának néha ilyesmit is meg kellett tennie; a gyermek most mindenáron anyjával akar távozni, ki hidegen utasítja őt el; ez mit sem használ, a gyermek ragaszkodik szándékához, Nourvadyból, ki gyűlöli e gyermeket, mert nem az övé, ekkor kitör a vad állatiasság egész teljében, félre dobja a gyermeket, ki hanyatavé mozdulatlanul lesz. Az anya látja mindezt, egy pillanat! s torokon ragadja Nourvadyt, ki alig hogy el tud menekülni. Főnséges jelenet. Az anyában fölbőrd az az anyai szeretet, mely első életében; keblére öleli ártatlanul és durván bántalmazott gyermekét, esőkjáival áraszja el, s megrázó zokogásban tör ki, majd férje lábai elé borul, ki tanuja volt e jelenetek; az anyai szeretet fellebbanó szikrája lángra gyújtja benne a hitvesét is, bocsánatát kéri, mit a férj meg is ad. Szegényekké lesznek, de kifizetik adósságaikat. Ime a darab fényoldala, mely hivatalva volna ellensúlyozni mindazt, mi a darabban kárhoztatható.

S most mit szóljunk az előadásról? Egy ambicióznál színész, aki megnyerte sok tanulmány, tehetség és vszorgalma árán egy oly nagy közönség osztatlan tetszését, mint a debreczeni, oly mértékben, mint egy évtized óta e szerepörben senki, ma bucsufelléptét tartja, s hogy minél emlékezetesebbé tehesse azt, lekötve a nehezégeket, megszerez egy, világszerte nagyföltűnést keltett darabot s közönségünket azon kiváló előnyben részesíti, hogy Páris után e darabot szinpadunkon adják elő először; éjt, napot egyébe tesz a darab sikeréért, tanul, játszik, művészetével exaltatiba ejt, s akkor a többi szereplők csaknem szándékos látszatossággal teszik tönkre a darab egyéb értékes részletét. Avagy mit szóljunk a Mándoky Nourvadyjához? Mándoky talán azt hiszi, hogy ha egy pár ijeszítő arezfuturitást megcsinált, s egy pár mély monotonásban hullámzó s majd meg a fellegekbe szárnyaló dikiéziót megereztett, s szerepéből nem tanult meg annyit, hogy legalább a végsőt a másik szereplő számára kellőleg megadja — eleget tett e szép és nehéz szerepnek; mondjuk, ha azt hiszi, hát legyen neki az ő hite szerint. Mit szóljunk a Lovászi De Huny grófnához, avagy a Marosi Richardjához? hisz ez utóbbinak érthetetlen s akadozó beszédeből még csak sejteni sem lehetett, hogy mit akar hát mondani? Valóban ezek látára a néző azt sem tudta: nevesse-e vagy boszankodjék?

Végül megemlítjük, hogy a jutalmazott, ki bármikor jöjjön vissza városunkba, mindig tárt karokkal fogja fogadni közönségünk, — színi nem akarja tapassal fogadtatott a teljes számmal megjelent s legválogatottabb közönség részéről.

UJDONSÁGOK.

* **Isteni tisztelések.** Holnap, Nagypénteken délelőtt a reformátusok nagy templomában ngs. Révész Bálint püspök ur, a kistemplomban pedig nt. Némethy Lajos ur tartandja az egyházi beszédet. Husvét első napján, Révész Bálint püspök ur a kistemplomban; K. Tóth Mihály ur pedig a nagytemplomban fognak predikálni.

* **A borászati vándor tanára** Góbozy Károly, tudósította a kertészeti egyesület elnökségét, hogy f. hó 16-án városunkba érkezik, az okserző szőlőművelés bemutatása végett. A mintametszés Csanak József ur szives beleegyezésével az ő Sétá-kerü szőlő telepén eszközöltetik, hova is a mondott napon szombaton délután 3 órára az érdeklődőket az egyesület elnöksége meghívja. Nem árt tanulmányozni, mert hiszen a metszéstől függ a jövő termés és a tüke tartóssága, sőt ettől függ a borkészítés is. Ha Góbozy el nem jöhetne s azt tudatná, ide vonatkozólag az illetők az egyesület czepléd-utczai csarnokában értesítést nyerhetnek.

* **Az ünnepek miatt a színház** holnap és holnap után zárva leendő. Husvét első napján a színház nyugdíj intézet javára lesz előadva „A vak kutyája” cz. francia színmű.

* **A kik „becsaptak” valakit!** Lőkovicz József helybeli lakos, volt zálogüzletész 1880. év első felében beszüntetvén, — mindazon kisebb-nagyobb öszségeket, melyek a hozzá zálogba adott s tulajdonosai által ki nem váltott, ennek következtében nyilvános árverésen eladott különböző tárgyak ára fejében befolyt pénzeiből saját követelése levonása után feleslegül fenmaradtak: — a hatósághoz beozlogáltatta. A tek. városi tanácsnak f. évi jan. 18-án 5840/880. szám alatt kelt végzése folytán tehát hivatalosan felszólíthatnak mindazok, kik az említett zálogüzletet 1875. évtől kezdve 1880-dik évig igénybe vették, tárgyaikat ki nem váltották s azok értékét a zálogösszeg s a szabályszerű illetékek által felhaladottak nem vélik, — hogy a részükre visszajáruló felesekkel átvétele végett, a zálogjegyek elomutásával f. évi május 15-dik napjáig a Komáromi-háznál levő kapitányi hivatalon Erdélyi István kapitányi fogalmazónál annyivalinkább is okvetlen jelentkezzenek, mivel az addig át nem vett öszségek azután ki nem adtnak, hanem az iparis kolázttatási alapjára a fognak fordíttatik.

* **A mai közgyűlésen** többek között egy furca história adta elő magát, melyre lehetetlen észrevétel nem tennünk. Mándoky Béla szinigazgató ugyanis, folyamodott a városhoz, hogy a légszesz világitásra tett kiadásait némi részben térítse meg. Persze kérni mindenkinek lehet, a kérdés aztán az, hogy a kérelem megadtatik-e vagy nem? De hát a városi tanács különös jó adakozó kedvében volt ma, s 400 frtot javasolt adni a szinigazgatónak. A segélyezés, ha azt az igazságosság méltányosság s az érdem úgy hozza magával: nagyon helyen van, ha általa ipar, művészet vagy a tudomány akarmely ága gyámolítottik. Bocsánatot kérünk, itt ily eset nem forog fenn. A Mándokynak adott 400 frttal a közgyűlés sem a művészetet nem pártolja, sem a közzót nem gyámolította, még csak nem is egy szűk anyagi helyzetbe jutott társulat segélyezett, a mennyiben tudvalevőleg a szinészek ez öszseg egy garasából sem részesülnek, mivel az egész kis summa az igazgató ur zsebébe vándorol. Nem az ellen van kifogásunk, hogy Mándoky kaptá a 400 frtot, kárhoztattuk volna az eljárást akkor is, ha nem Mándoky, hanem bár ki lett volna a kérelmező, s pedig azért, mivel a színházi szerződés határozottan kikötö, hogy a légszesz világitást a szinigazgató tartozik fizetni. Hát ez eset által nem akkottatott praecedens a jövőre? Hát a tanács tisztelt tagjai minő lélekkel fogják majd három év mulva az új, s talán erre érdemesebb szinigazgatónak esetleg hasonló kérelmét megtagadni tudni? Minő tekintet vezette a tanács tisztelt tagjait ez öszseg megszavazásánál, akkor, mikor köztudomásu, hogy a szinigazgató ur ez utolsó szinidényt is meg lehetős anyagi haszonnal — semmi esetre sem veszteséggel — végezi? — Miért nem indokolta például azzal, hogy az igazgató rendkívüli áldozatokat hozott csupán azért, hogy a szinművészetet fejlessze, továbbá, hogy a közönségnek műtélvezetet szerzett; példa reá a sok vendég, és Bláháné fellépte, mely utóbbinál a helyérek csak 50 százalékkal voltak a szerződés ellenére fölemeive. Hát ez nem érdem? Nem fejtegetjük a jutalomjátékok

huzavonáját, csak megjegyezzük azon tapasztalatból kifolyólag, hogy egy-egy szinésznek nem elég egy, hanem több jutalomjáték, minél fogva minden másdik napra esik egy — ráadásul még valami jubileum is, — így aztán a dicső művészet honi fizetési váln: kereskedelmi szempontból megérdemli az anyagi segélyezést.

* **Honvéd lovarda.** A régebben ápolott terv valószínűsége közeli. A mai városi közgyűlésen elfogadtatott a tanács elterjesztés, mely a honvéd lovardának a belső gazdasági tanintézet hátmegé építését javasolja.

* **A tisztviselő egyesület** összes tagjait felkérem sziveskedjenek f. hó. 18-án reggeli 10 órakor a városház nagy tanácstermébe egy minden tagot egyaránt érdeklődő fontosügy megbeszélése végett megjelenni. Az ügyvezető igazgató.

* **Szathmáry Árpád** jeles színészünk szép koszorút küldött Prielle Cornelié 40 éves jubileuma alkalmából Kolozsvárra, hol a művésznő most ünnepli négy év tízedre terjedő szini működésének emlékét.

* **Elgázolás.** Ma délelőtt a nagy templom előtti téren egy szegény asszony egy kosi által elgázoltatott. Sétélési nem súlyosak.

* **Ifjú bankóhamisítók.** A nagyváradai rendőrség a napokban több hamis egy forintost foglalt le, melynek tentával, meglehetősen primitív módon vannak készítve. A bankjegyeket egy iskolás gyermekből álló konsortium hozta forgalomba, készítőjük maga is egy meglehetősen rajzoló apró suhancz. A hamis bankjegyeket többnyire kisebb boltokban váltották be s néhány rajza sikerült is a csel, azonban végre is izba vesztettek. Az ügyben megindult a vizsgálat. A tettesek sokkal éretlenebbek lehetnek, semhogy tettük horderejét feltegyék volna.

* **Öld meg.** Véres családi dráma folyt le tegnap este 9 órakor Székesfehérvárott. Egy zámori embert ott hagyott a felesége s elment Fehérvárra szolgálni. A férj, mert feleségét szerette s főleg mert odahaza négy gyermek volt s azokat gondozni nem tudta, többször kérte feleségét, hogy térjen vissza, de az asszony hajthatatlan maradt. Tegnap este 9 órakor a férj ismét meglátogatta s rimánkodva kérte, hogy tekintse neveletlen gyermekei sorsát e térjen vissza házához. Midőn azután látta a férj, hogy minden kérése hiabavaló s az asszony rá se hiderit, kétségbeesésében hatlövött revolvért rántott elő, rálőtt neje ki azonnal holtan rogyott össze. A gyilkos férj tette után futásnak eredt, s a zajora előszöndültek közül többen üldözőbe vették, de ezek ellen is visszafordult és közéjük lött, mire az üldözők elmaradtak s ő elmenekült. Most kőöztetik.

Időjárásai jegyzések.

— ápril 13.

Kilátás a jövő időre: Hazánkban általában véve közepes derült időt várhatni továbbra is csendesebb szelek mellett. Helyenkint esők délnyugaton, dér pedig északon és északkeleten lehetnek.

— **Dr. Fáy Márk** orvos, sebész-tudor, szülész rendel. d. e. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig. Különösen foglalkozik syphilis, borbetegségek és gégetükrészettel. Lakása n. hatvan-utca 1576. sz. a.

Szabó József, felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.

Értesitem a t. közönséget, miszerint a Hungária sörcsarnokában mindennap friss villás reggeli kapható, bármely ételnemből 10 krajczárért.

Ezenkívül friss kőbányai ser és bor kapható a legjobb minőségben és legolcsóbb árban.

Ajánlom üzletemet a n. é. közönség pártfogásába.

Haselmayer István.

Pain-Expeller
nagyon jó hatású.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. gyógyszerész úrnál s csaknem minden nagyobb városi gyógyszerárban.

SCHAUMANN GYULA

GYOMORSOJA.

Eddig utólrétegen határu, különösen a nehezen emészthető ételek olvasztására, az emésztés és vértisztításnál, a test fenntartására és erősítésére. Azáltal naponta kétszer és hosszabban feltartólag használva, mint igen diét szer alkalmazható sok, sőt m. k. a. fájdalomk. nál m. pl. emésztési nehézség, a haszervek torlasztása a testek gyöngesége, hammarhoidál bántalmaknál, skorphulnál, sárgaság chronikus bőrküteseknél, főfájás, nyálkabetegség és tuberkulozusnál ásványvizek használata előtt vagy után igen jó használatot tesz.

Kapható a készítő gazdasági gyógyszer-tárában Stokerauban és a következő raktárokban: Kiss István gyógyszer. Arad, Stech Lajos gyógyszer. O Zólyom, Vánady István, Mencer Lipót gyógyszer. Nagy-Beszkerek, Rotsnek Emil dr. gyógyszer. Debreczen, Pap J. gyógyszer. Dunaföldvár, Kovács Mihály, Sipőcz István gyógyszer. Pécs, Nyírffy György gyógyszer. Nagyvárad, Prager B. gyógyszer. Nagy-Kanisza, Müller P. J. Seitz Jordán gyógyszer. Karánsebes, Wandraschek C. gyógyszer, Kassa, Kirchner M. gyógyszer. Rév-Komárom, Jöv Ignác gyógyszer. Szereszt Szabadka, dr. Csáthy Szabó gyógyszer, Miskolc, Plavicz G. Grossinger B. gyógyszer. Újvidék, Molnar Lajos, Mezey Antal, Khudy József gyógyszer. Sopron, Török József, Sztupa és Krüner gyógyszer. Bpest, Solcz Rudolf, Heinrich Frigyes, Pisztory Feix gyógyszer. Pozsony, Deottato örökös Pétervárad, Gömbös L. gyógyszer, Vár Palota, Simon Fer., Lipocsi Miksa, Mehlshmidt J. gyógyszer. Győr, Diebballa György, Braum Lajos gyógyszerész. Székes-Fehérvár, Teleki Antal gyógyszer. Siklós, Barcsay Károly gyógyszer. Szeged, Tarcay István, Jahve C. M. gyógyszer. Temesvár, Bodrosy Gy. gyógyszer. Tereosvácz; Béla Simon gyógyszer. Trecsen, Lam Sándor gyógyszerész Ungvár, Bauer Ferencz, Borsicz J. Fehértemplom, Moldovány A. gyógyszer. Versecz, Waidinger A. S. Zombor, Hollósi J. E. gyógyszerész Z Egerszeg, továbbá Ausztria-Magyarország minden biraevés gyógyszer-tárban.

Egy doboz ára 75 kr. — Legalább két doboz utávéttel is küldetik.

LEGUJABB

temetkezési intézet

Debreczenben a főpiacson és varga-utcán,

érec- és fakoporsó főraktár.

Jutányosabb mint bármelyik intézet.

Engedve a több oldalról tett felszólítás és bizalmas megkereséseknek, tudva azt, hogy a helybeli ipart a n. é. közönség méltányolói fogja, — részint, hogy az asztalos iparunknak tágabb kört nyisunk, részint pedig hogy a n. é. közönségnek a mennyire lehetséges előnyt nyujtsunk, — e végből rég fennálló

„debr. építkezési asztalos-egylet”

ezégyünk alatt részint saját gyártmányu fakoporsó, részint pedig Beschorner A. M. világhírű érec- és fakoporsóiból bizományi főraktárt rendeztünk be és nyitottunk meg

Debreczenben a főpiacson a városházzal szemben és vargautczán 2247 számu saját gyártelepünkön.

Gyártmányunk és bizományi raktárunk a műtész, kiállítás, de főleg jó és olcsóságnál fogva bárkivel is nemcsak versenyképes, de sőt mondhatjuk előbb és előnyösebb.

Bármelyik intézetünkben megrendelhető minden a gyászszertartáshoz szükséges kellékek.

Légmentes érec- bányon és fakoporsók, gyász öltözékek, felszerelvények, hallottas kocsik.

Kórház, egyletek, szegénysorsuak előnyben részesítettek.

Részletes árjegyzékeink az üzletben bárki által megtekinthetők.

Teljes tisztelettel

a debreczeni építkezési asztalos-egylet.

A LEGJOBB SZIVARKA PAPIR LE HOUBLON
FRANCZIA GYÁRTMÁNY
UTÁNZÁSOTÓL
ÓVATIK!!!

E szivarkapapír csak akkor valódi, ha minden lap LE HOUBLON bélyegzőt magán hordja és minden karton az alatt látható védjeggyel és aláírással van ellátva.

CAWLEY & HENRY, egykori gyárak, PARIS.

Férfi öltönyök
gyermek öltönyök,
tavaszi feltöltönyök,
rendes aron alól kaphatók

az által. bazárban
Debreczen, nagy-várad-utca a megyeház mellett

Ugyanott 4000 kötet regény következő árban kapható. Példák:

- Abbé A felvilágosító 3 k. 1 frt 20.
- Beóthy A puszták fia 1 k. 40 kr.
- Cherbellier Egy becsületes asszony története 2 k. 80 kr.
- Dunas A kamélias hölgy 1 k. 35 kr.
- Ebóvs A nővérek 2 k. 80 kr.
- Freitag Kelmár és barátai 2 k. 2 fr.
- Gaborian Le Coque ur 2 k. 80 kr.
- Hugó A nevető ember 4 k. 2 fr.
- Jókai Erdély aranykora 2 k. 50 kr.
- Jósika Zólyomi 1 k. 35 kr.
- Koók A szöknyés leány 1 k. 25 kr.
- Lauka A vidék 2 k. 50 kr.
- Harlit Saját erejéből 3 k. 1.20.
- Nagy Ig. Hajdan és most 2 k. 60 kr.
- Ormos A banya sziklája 2 k. 60 kr.
- Podmanilok A fekete donino 2 k. 70.
- Rózságyi A fertály mánások 1 k. 40.
- Sand Indianna 1 k. 30 kr.
- Takray Esmund Henrik 2 k. 80.
- Uváry Babérlevelek 1 k. 25
- Vas G. Egy alipán 1 k. 80 kr.
- Vértési Világ folyása 1 k. 35 kr.
- Nieland Abderitai 2 k. 70 kr.
- Zsihoke Wolfenbütheli hercegnő 1 k. 70

Könyvjegyzék kívánatra vémentve küldetik.

Debreczen, 1381. Nyomatott Tiszai D. örökösai adnyvnyomlájában. Piecz, Versey-ház.

Mint gyógymód minden időben használható.

VALÓDI WILHELM

Mint gyógymód minden időben használható.

köszvény és csúsz ellenes
VÉR TISZTÍTÓ THEA
(vértisztítószer köszvény és rheuma ellen), mint egyedüli és biztosan ható vértisztító-szer van előismerve.

Engedélyesve a c. kir. udv. iroda 1858. december 7-ki határozata szerint.

Eredménye bizonyos hatása kitünő.

Cs. kir. őfelsége által a hamisítás ellen védett. Bécs 12. máj. 1870.

Ez a thea az egész szervezetet tisztítja; mint semmi más thea, a test minden részét átjárja és belső használat által mineen betegségre hajlandóságot elkerget a test belsőjéből és a működés biztos a hosszan tartó.

Alapos gyógyítása a köszvénynek, rheumának, gyermek lábknak és megrögzött bajnak; valamint a sebnek és más testbőrön jelentkező betegségeknek, pattanásnak akár a testen, akár az arcon és syphilis kiütéseknek.

Feltünő, kiünő eredményt mutatott e thea a máj és lép bedugulásánál, valamint a hámorrhoides állapotoknál, sárgaság, erős ideg- és derékfájdalmaknál és gyomorerőltetéseknel, al-bedugulásoknál, pollutióknál, férfierőtlenedéseknél stb.

Szenvedéseket, skrophulus betegségeknel és mirigydagatoknál, e thea tartós használata után kigyógyít.

Egyedüli valódi alakban csak Wilhelm Ferencz gyógyszerésznel Nounkirchenben kaphó.

Egy csomag 8 részre osztva, az orvos rendelése szerint készíthetve használati utasítással 1 frt, csomagolás és bélyeg 10 kr.

ÓVÁS. Minden hamisított vásárlást kikerüldendő, WILHELM-féle köszvény és csúszellenes thea kérendő, mert hasonló jegyű, de név nélküli hamisítások is árulnak, melynek megvételezől óvom a közönséget.

A Wilhelm-féle köszvény és csúszellenes vértisztító thea kapható: Debreczenben: Berghoffer István fűszerkereskedésében. Budapesten: Török József gyógyszer-tárában, Thallmayer A. és társánál. Csabán: Bienen B.-nél. Egerben: Köllner Lőrincsnél. Nagyváradon: Jánky Antalnál. Gyöngyösön: Mersits Nándornál. Miskolcon: Ujhazy Kálmánnál. Nagybányán: Harasok F.-nél. Nyiregyháza: Spitzcher Gyulánál, Sátoralja-Ujhelyt: Teutsch Józsefnél.

Nestle Henri gyermek tápláló lisztje.

Nagy érdem-oklevél, Különböző Kiváló kiállításoktól orvostudorok arany-számos ÉRMEK. BIZONYÍTVÁNYAL.

Gyári jegy. Teljes tápszer ocsesemők és gyenge gyermekeknek. Főraktár Osztrák-Magyarország részére: BÉCS, I, Naglergasse 1-ső szám.

F. BERLYAK. Egy doboz ára 90 krajczar. Bécs és a vidék minden gyógyszer-tárában kapható.

ÓVÁS. Csak akkor valódi, ha a doboz fedele az itt látható védjeggyel van ellátva. NB. A nem valódi dobozokon, hiányzik a központi raktárnok F. Berlyak kézalírása.

Hel...
Egy é...
Fél é...
Előz...
főpiac...
kesz...
TELE...
KARO...
szerke...

A függetl.

A deb...

főn, e 18-án

képvis

kerület

párt összes

Gyűlés

lasztókerület

nok — a 3-

féle vendég

Debrec

A füg

Fel

(?) Ör

keresztény

ünnepe les

midő az „i

feszítettek f

az ige — t

Feltám

lozsmás har

e tudat me

azt a gloria

vedésekkel

lélekemelő

E nag

lélek, a szil

Vajon osaku

Lesz-e élet

redés a kin

szu álomra

A hit

képezi a fe

kül tekint

melyen át

tekintete

Es mi

günk, — e

is, — hogy

i t t, fő l

zet egére a

nak hajnal

sok ihlettel

madása a

innen, mid

„egyenlőség

lincs, szétp

melyet a sz

rettegők ve

lábára?

Rég va

neppapot az

csak azon

az önkény

fényét, kik

meit, hogy

ne óhajtja

Az „és

remegő nép

hős csatát

gyel, a „va

törvények a

aztán a töb

arról a napr

adja mind a

az óhajtást,

ten oltá az

lelkének egy

Lesz, b